

Les hores i els dies. Expressions i paraules relatives al temps i salutacions de cortesia.

Les hores:

- .-La una (no s'apostrofa)
- .-Les dos
- .-Les tres
- .-Les quatre .....
- .-Les cinc i cinc
- .-Les sis i dèu
- .-Les sèt i quart
- .-Les huit i vint
- .-Les nou i vinticinç
- .-Les dèu i mija
- .-Vinticinç minuts per a les onze o les onze manco vinticinç minuts (Esta segona formula coincidix en la formula de dir les hores l'occità i és similar a la formula castellana. Una tercera formula seria respondre quan se pregunta l'hora dient: "les onze, falten vinticinç minuts")
- .-Vint minuts per a les dotze o les dotze manco vint minuts
- .-Un quart per a la una o la una manco un quart
- .-Dèu minuts per a les dos o les dos manco dèu minuts
- .-Cinc minuts per a les tres o les tres manco cinc minuts
- .-Les quatre en punt
- .-Les dotze del migdia
- .-Les dotze de la nit
- .-Vora les cinc (Quan no estem segurs de l'hora pero nos aproximem)
- .-Les sis i passeres o i tacó (Quan passa de l'hora pero no sabem quant exactament, equival al castellà "*las seis y pico*")
- .-Les sèt tocases (Quan passa de l'hora un poc pero no sabem quant exactament)
- .-Les manetes del rellonge (Pues del rellonge, denominades a voltes "*agulles*" traduïnt del castellà "*agujas*", que indiquen les hores)

Paraules i expressions relatives al temps:

- .-Retardar, retardat i retardar-se i no "*retrasar*", "*retrasat*" i "*retrasar-se*"
- .-A toc de campana (A hores fixes)
- .-De bona hora (Matí, a primera hora)
- .-Entre dos clarors (Quan escomença a fer-se de dia o de nit)
- .-De matí o matí (A primeres hores del dia)
- .-De bon matí (Molt matí)
- .-Enjorn (Matí)
- .-Enjornet (Molt matí)
- .-A boqueta nit, al vespre o al tardet (Quan escomença a fer-se de nit "*al anochecer*")

- .-A la matinada (Quan ix el sol o a primeres hores del dia)
- .-L'hora de la sesta, de la becada o becadeta (En acabant de dinar)
- .-A mija vesprada (A una hora indeterminada unes hores en acabant de dinar i unes hores ans de fer-se fosc)
- .-Les hores chicotetes (De la una a les cinc o sis del matí)
- .-A hora horada (A última hora, molt tart o en l'últim moment d'un aconteyiment que té lloc durant el dia o la nit)
- .-A hores d'ara (En este o estos moments)
- .-Transnoctar (Passar part o tota la nit en vela)
- .-Transnoctador (Qui passa part o tota la nit en vela)
- .-Matinar o matinejar (Alçar-se matí)
- .-Matinador, matinejador o matiner (Qui s'alça matí o matina)
- .-Matinada o matinejada (Fet d'alçar-se matí, equival al castellà "*madrugón*")
- .-El verb "*amanéixer*" és un castellanisme molt introduït, les formes valencianes són: clarejar, trencar el dia, rompre el dia o simplement fer-se de dia
- .-El substantiu "*l'amanéixer*" és també un castellanisme, les formes valencianes són: el trenc d'alba o l'alba
- .-La fosqueta (Entre dos clarors)
- .-Fosquejar (Escomençar a fer-se de nit, equival al castellà "*oscurecer*")
- .-Nit fosca com una gola de llop (Nit molt fosca, sense lluna)

Expressions o salutacions diàries de cortesia:

- .-Bon dia o bon dia de matí (Se diu durant el matí fins a migdia)
- .-Bon dia de vesprada (Forma tradicional valenciana de saludar de vesprada. Modernament s'ha introduït la forma paralela a la castellana "bona vesprada")
- .-Bona nit (Quan se fa fosc en pondre's el sol. Recordem que el sol *ix* i *es pon* o *s'amaga* i no "*se posa*")
- .-Bona fi de semana (Recordem que en valencià es "la fi de semana")

Els dies:

- .-El dilluns / Els dilluns i no els "*dillunsos*"
- .-El dimarts / Els dimarts i no els "*dimajos*" (Sol pronunciar-se "*dimats*")
- .-El dimecres / Els dimecres
- .-El dijous / Els dijous i no els "*dijousos*"
- .-El divendres / Els divendres
- .-El dissabte / Els dissabtes
- .-El dumenge / Els dumenges

Recordem que s'ha de dir "la fi de semana" i no "*el fi de semana*" o "*el cap de semana*". Recordem també que en valencià es posa l'artícul davant dels dies: "el dilluns pròxim és festa" i no "*dilluns pròxim és festa*"

- .-El dumenge de la rosa (Se denomina aixina al primer dumenge de maig)
- .-Dia de churra (Coloquialment dia entre semana que s'ix de festa, generalment se referix al dijous)
- .-El dilluns, dimarts... que ve, pròxim o vinent (Per a referir-se a un determinat dia pròxim de la semana present o que s'acosta)

- .-Dia faener o de faena (Dia laboral)
- .-Dia festiu o de festa (Dia no laboral)
- .-Dia redó (El dia que queda entre dos dies de festa)
- .-Tindre huitava (Expressió d'orige eclesiàstic que fa referència a un espai de huit dies, de dilluns a dilluns, de dimarts a dimarts..., durant els quals se pot celebrar una festa o acontenyiment)
- .-Recordem que la nit passada es denomina “anit” i la nit anterior ad esta “despusanit”
- .-El dia següent al de hui és “demà” i el següent “despusdemà”. El dia següent a qualsevol dia del futur o el passat se denomina “el sendemà” o “l'endemà”
- .-El dia anterior al de hui és “ahir” i l'anterior “despusahir”.